

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW w WARSZAWIE**
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

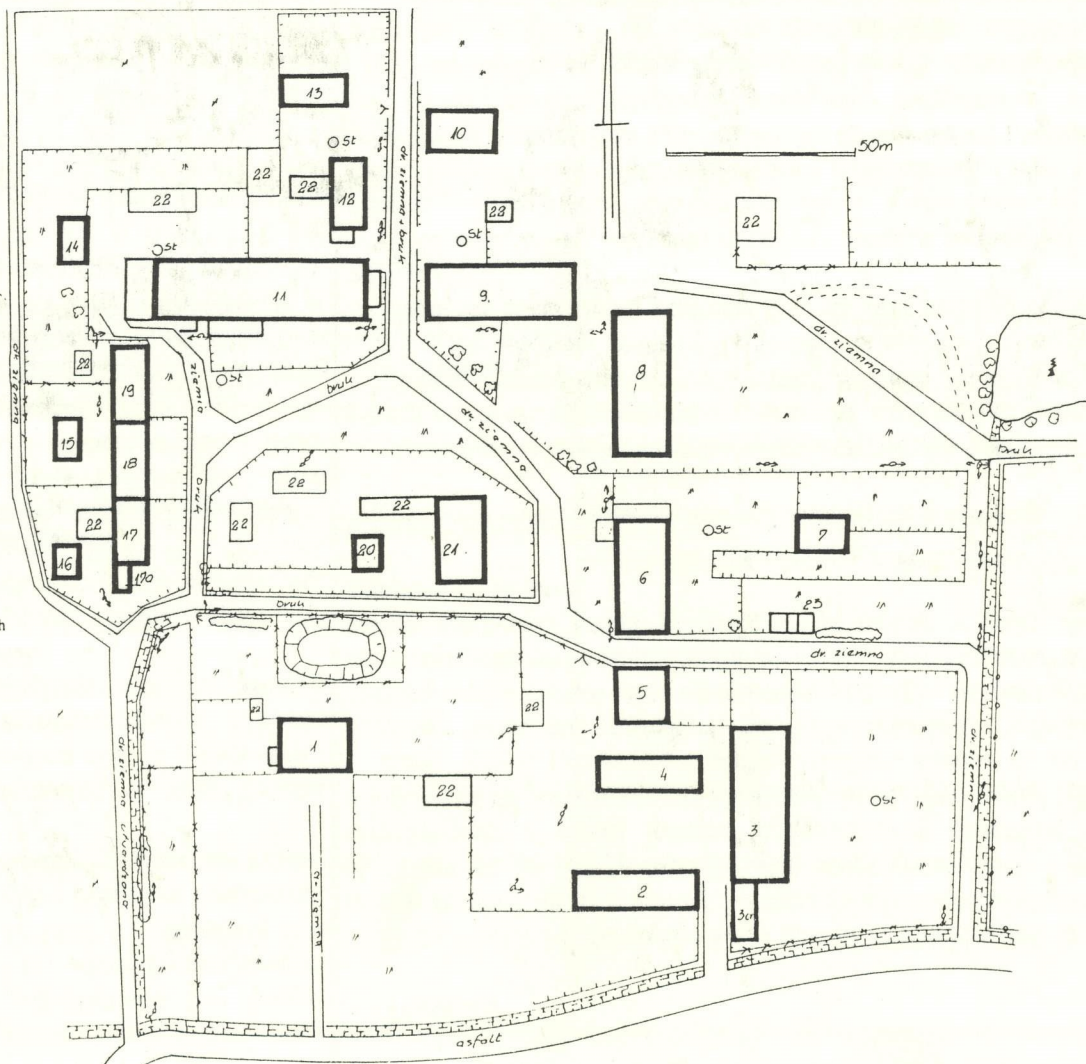
1. Obiekt

ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

2. Czas powstania
**2 poł. XIX w., 20 -
te i 30 - te lata XX**

3. Miejscowość
WOJCIECHÓW

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

1. Dwór, ob. budynek nr 12
2. Budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. dom nr 13
3. Budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. dom nr 11
- 3a. Budynek inwentarski / posesja nr 11/
4. Stodoła, ob. częściowo nieużytkowana i garaż maszyn rolniczych /posesja nr 13/
5. Spichlerz, ob. nieużytkowany /posesja nr 13/
6. Owczarnia, ob. budynek inwentarski, stodoła i spichlerz /posesja nr 10/
7. Budynek mieszkalny, ob. dom nr 10
8. Owczarnia, ob. budynek inwentarski i stodoła /posesja nr 8/
9. Oficyna mieszkalna, ob. dom nr 7/8
10. Stodoła, ob. rozbudowana / posesja nr 7/
11. Owczarnia, ob. budynek inwentarski / posesja nr 6 i 5/
12. Budynek mieszkalny, ob. dom nr 6
13. Stodoła / posesja nr 6/
14. Budynek mieszkalny, ob. dom nr 5
15. Budynek mieszkalny, ob. dom nr 3
16. Budynek mieszkalny, ob. dom nr 2
17. Stodoła / posesja nr 3 i 2 /
- 17a. Owczarnia, ob. budynek inwentarski /posesja nr 2/
18. Stodoła i owczarnia, ob. budynek inwentarski ze stodołą /posesja nr 4 i 12/
19. Oficyna mieszkalna, ob. dom nr 4
20. Budynek mieszkalny, ob. dom nr 9
21. Budynek inwentarski ze stodołą /posesja nr 9/
22. Współczesne drewniane i murowane szopy i komórki
23. Siłos na pasze

4. Adres

**nr 2 - 14 Wojciechów
43 - 113 Poczta Wilków**

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna po 1.VI.1975 r.

województwo **opolskie**
gmina **Wilków**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

WOITSDORF

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI. 1975 r.

województwo **opolskie**
powiat **Namysłów**

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

10. Rejestr zabytków

Nr data

W 1479 r. właścicielem wsi jest Bartosch von Borau. W 1504 r. - L. von Borau; w 1537 r. - Melchior von Duster; w 1547 r. - Christoph von Duster; w 1597 r. - Bernhard von Krumhof; w 1617 r. Gottfried von Duster i Hans von Strachwitz; w 1633 r. - Hans von Strachwitz; w 1677 r. - Joachim Friedr. von Prittwitz.

W 1719 r. Wojciechów przechodzi w ręce księcia oleśnickiego - Karla Christiana, Erdmanna von Württemberg. Po bezpotomnej śmierci Karola wirtemburskiego, w 1792 r., księstwo oleśnickie, wraz z podległymi mu folwarkami, przechodzi w ręce książąt brunszwickingich.

Ok. poł. XIX w., podzielona na górną i dolną część, wieś wchodzi w skład włości księcia oleśnickiego - von Braunschweig, od 1844 r. należących do korony pruskiej. Są tu dwa folwarki, dziedziczne sołectwo, 604 mieszkańców, w tym 24 katolików. Ewangelicy mają w Wojciechowie swój kościół. Jest młyn wodny, fabryka buraków cukrowych, 1 kuźnia, szewc, 1 tkacz lnu; hodowano 203 krowy, 1200 merynosów.

1891 i 1984 r. Wojciechów wymieniany jest wśród dóbr księcia oleśnickiego, którym jest Jego Majestat Król Albert von Sachsen; w administracji Dyrekcji Dóbr Książących w Oleśnicy, jako majątek rycerski pod zarządem Otto Eckhardta. Obejmuje /łącznie oba folwarki/ 585 ha w tym: 511 pól uprawnych, 31 ha łąk, 28 ha lasów, 14 ha nieużytków. Działła gorzelnia, hodowla obejmuje: 45 koni, 147 sztuk bydła, 1100 owiec, 13 świń.

W 1898 r. właściciel - bez zmian: Otto Eckhardt - zarząd. Areal bez zmian; hodowla: bydło odmiany oldenburskiej-gospodarka mleczna i mięsna.

W 1902 r. - właścicielem jest książę Georg von Sachsen pan na zamku w Oleśnicy. W 1909, 1912 r. - wł.: książę August von Sachsen.

W 1921 r. wymieniany jest majątek rycerski z dwoma folwarkami, we własności księcia oleśnickiego: zarządcy: Otto Eckhardt i Willy Apfeldt - z Hohen Wilkau / Wilków Wysoki/.

SYTUACJA

Wieś Wojciechów znajduje się w gminie Wilków, w pn. zach. części woj. opolskiego. Rozlokowana jest po obu stronach szosy wiejskiej, łączącej dwa folwarki usytuowane na wsch. i zach. krańcu wsi, w odległości ok. 3 km na pn. od równoległej doń szosy: Namysłów - Bierutów. Mniej więcej w połowie wsi, przy skrzyżowaniu z drogą łączącą Wojciechów z Pagowem znajduje się kościół katolicki. Miejscowość usytuowana na płaskim terenie zdominowanym przez użytki rolne.

Zach. zespół folwarczny zajmuje rozległy obszar po pn. stronie zakola szosy wiodącej z Bierutowa. Położony wśród pól uprawnych, od wsch. sąsiaduje z zabudową wsi. Na pd. opiera się o asfaltową szosę wiejską, z pozostałych stron ograniczają go drogi o nawierzchni ziemnej i, od wsch. i pd. - rów melioracyjny pierwotnie odprowadzający wodę ze stawu, usytuowanego w pn.wsch. części założenia. Brak ogrodzenia całego założenia, wokół poszczególnych posesji - ploty ze sztachet drewnianych i siatka rozpięta na metalowych słupach.

KOMPOZYCJA

Znaczna rozległość zespołu, kolejne etapy jego rozbudowy, parcelacja gruntów i wygrodzenie nowych posesji wysokimi płotami, przyczynia się do częściowego zatarcia czytelności układu pierwotnego założenia.

Trzon zespołu stanowi prostokątny, rozległy dziedziniec gospodarczy, założony na osi wsch. - zach., z trzech stron otoczony zwartą zabudową. Pierzeja wsch. przedłużona jest na pd. o niewielki budynek spichrza /5/ i budynek mieszkalno -gospodarczy, ob. dom nr 11 /3/ z budynkiem inwentarskim /3a/ - cofnięty na wsch. od linii pierzei.

Niewielki dwór, ob. dom nr 12 /1/ zamyka pierzeję pd., stanowiąc jej jedyny, usytuowany centralnie, element. Odsunięcie budynku na pd. i usytuowanie na rozległym, prostokątnym terenie, obecnie wygrodzonym siatką i płotem ze sztachet drewnianych, przyczynia się do wyizolowania budynku z pozostałą zabudową i podkreślenia jego odrębności funkcjonalnej i kompozycyjnej. Obecnie teren ten zagospodarowany jest przez porośniętą trawą podwórze gospodarcze z owalnym zbiornikiem przeciwpożarowym / prawdopodobnie pierwotny staw/ - przed fasadą oraz ogródki warzywne i niewielką, drewnianą szopę - na zapleczu.

Otoczające dziedziniec budynki gospodarcze i mieszkalne tworzyły zwarte pierzeje. Na zachodzie - owczarnia, ob. bud. inwentarski /17a/, owczarnia, ob. dwie stodoły z częścią inwentarską /17,18/ oraz oficyna mieszkalna, ob. dom nr 4 /19/. Na wschodzie - wielka owczarnia zajmująca całą długość pierzei, później rozdzielona na dwa budynki inwentarskie ze stodołami /8, 6/ i - odsunięte na pd. : mały spichlerz /5/ i budynek mieszkalno - gospodarczy /3/ - usytuowane na wysokości terenu dworskiego. Na pn. pierzei dziedzinca - owczarnia i stajnia, ob. budynek inwentarski /11/ i oficyna mieszkalna, ob. dom nr 7/8 /9/ - rozdzielone drogą wewnętrzną

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne Zespół folwarczny z dworem	17. Użytkowanie obecne Odrębne gospodarstwa rolne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Po pożarze pierzei wsch., mającym miejsce w końcu lat 40 -tych XX w., rozdzielono budynek dawnej owczarni na dwa mniejsze; naprawa konstrukcji dachowych i uzupełnienie pokrycia dachowego. Po pożarze pierzei zach, - 70 -tych latach XX w., rozdzielono budynek inwentarski ze stodołą /17,18/, zachowując między nimi parterowy łącznik; naprawa konstrukcji dachowych, częściowa wymiana pokrycia dachowego. Również w 70 -tych latach miał miejsce pożar stodoły /10/ - po pożarze powiększona i całkowicie przebudowana. Przebudowano również i powiększono budynek mieszkalny, ob. dom nr 6 /12/ oraz przebudowano stodołę /13/. Drobne przebudowę, począwszy od końca lat 70 -tych, objęły również małe domki jednorodzinne /7, 20, 14,15,16/: remonty objęły tynkowanie elewacji, uzupełnienie pokryć dachowych, wymianę części stolarki okiennej i drzwiowej. Wszystkie informacje zaczerpnięte od użytkowników folwarku. Dane dotyczące dworu - na karcie szczegółowej.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Podział folwarku wynikły z jego parcelacji zatart , w znacznej mierze, pierwotny układ założenia. Na , otoczonych odrębnymi ogrodzeniami, posesjach założono ogródki warzywne, wzniesiono drewniane szopy. Niemniej cały teren sprawia wrażenie uporządkowanego. W znacznie gorszym stanie znajdują się budynki: odrapane tynki, uszkodzone pokrycia dachowe, stolarka okien i drzwi, zniszczone posadzki w budynkach inwentarskich i stodołach. Spichlerz /5/ - nieużytkowany, popada w ruinę.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Bieżące remonty wszystkich budynków. Wprowadzenie nadzoru konserwatorskiego nad dworem	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Bożena Danielska, 15. IV. 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Bożena Danielska, 15. IV, 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Bożena Danielska, 15. IV. 1997r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów Narodowe Muzeum Rolnictwa w Szreniawie
Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

F. A. Zimmermann *"Beiträge zur Beschreibung von Schlesien"*,
Brzeg 1785 r., t. IV, s. 307
G. Knie *„Alfabetisch - Statistisch - Topographische Übersicht der Dörfer, Flecken, Städte..."*, Breslau 1845 r., s.755
M. Pastorss *"Schlesisches Gutter Adressbuch"*, Breslau, 1891 r., 1894 r., 1898 r.,
1902 r., 1909 r., 1912 r., 1917 r., 1921 r., 1930 r., 1937 r.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

27. Załączniki

nr 1, 2 - dalszy ciąg historii i opisu

nr 3 - dalszy ciąg opisu i spis materiału fotograficznego, materiał fotograficzny

nr 4 - spis materiału fotogr., mapa niemiecka z 1886 r., plan orientacyjny, materiał fotogr.

nr 5 - 9 - materiał fotograficzny

WSPÓLFINANSOWANE PRZEZ FUNDACJĘ
WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ
ZE ŚRODKÓW
REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC

MITFINANZIERT VON DER STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT AUS MITTELN
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

1. Miejscowość WOJCIECHÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg opisu
-------------------------------------	---	--

Areał: 596 ha: 511 ha - uprawy, 45 ha - łąki, 20 ha - lasy, 5 ha - ogrody, 15 ha - nieużytki; hodowla: oldenburska odmiana bydła mlecznego i mięsnego; gorzelnia; elektryfikacja dolnego folwarku; uprawa roślin okopowych.

1930 r. Częściowa parcelacja gruntów. Wojciechów jest we władaniu Towarzystwa Kolonizacyjnego - Siedlungsgesellschaft Eigenheim, wymieniany wśród dóbr podległych Sądowi Ziemskiemu w Oleśnicy. Administratorem majątku jest E. Gatz; areał - 527 ha w tym: 435 ha upraw, 25,9 ha łąk, 14,6 ha lasów, 6,8 ha ogrodów, 43,8 ha nieużytków i 1, 2 ha wód.

Oprócz ww. dóbr we wsi znajduje się dziedziczne sołectwo - wł. Paul Juhrman - 49 ha i dwa gospodarstwa: Karla Günthera - 64 ha i Maxa Stolpela - 37,5 ha.

W 1937 r. Wojciechów - majątek rycerski pod zarządem Niemieckiego Banku Kolonizacyjnego w Berlinie został rozparcelowany.

Obecny kształt zespołu jest efektem kilku etapów rozbudowy i przekształceń własnościowych.

Trzon założenia: prostokątny, obszerny dziedziniec gospodarczy, otoczony trzema, ściśle zabudowanymi pierzejami, z przedłużoną na pd.wsch. pierzeją wsch. i dwór - odsunięty na pd., otoczony ogrodem - powstał na przestrzeni 2 poł. XIX w., bliżej połowy wieku - pierzeja zach. i zach. część pierzei pn., w 80 -tych latach XIX w. - pierzeja wsch. i wsch. część pierzei zach. Nieco późniejsze - z 20 -tych lat XX w., wydaje się być podwórko pd.wsch. z budynkiem mieszkalno - gospodarczym /2/ i stodołą /4/ oraz budynek mieszkalny /12/ i stodoła /13/ w pn.zach. części zespołu. Pozostałe budynki, tj. małe jednorodzinne domki, rozlokowano wokół starszej zabudowy i pośrodku dziedzińca gospodarczego. Powstały w 30 -tych latach XX w. , w okresie parcelacji gruntów.

W związku z dominującą w gospodarstwie hodowlą owiec większość budynków gospodarczych to owczarnie. Całą pierzeję wsch. zajmował jeden wydłużony budynek. Po parcelacji majątku również budynki gospodarcze rozdzielono między kilku właścicieli niejednokrotnie wspólnie użytkujących jeden budynek. Prowadzący małe gospodarstwa rolne z hodowlą na potrzeby własne, nowi użytkownicy przystosowali budynki do funkcji ogólnoinwentarskich / stajnia, obora, chlewnia/ i stodoły oraz magazyny pasz lub spichrze. /Nie można wykluczać, iż tej reorganizacji dokonano w końcu XIX w. na co wskazywać może literatura, nie wymieniająca już owiec jako podstawy gospodarki folwarku/.

Po 1945 r. grunty i budynek przekazano przesiedleńcom z terenów byłego ZSRR prowadzącym uprawę i hodowlę na własne potrzeby. W końcu lat 40 - tych miał miejsce pożar pierzei wsch. Spłonęła wielka owczarnia, po pożarze rozdzielona na dwa budynki /dane zaczerpnięte od mieszkańców/. Pożar w 70-tych latach XX w. częściowo zniszczył budynki na pierzei wsch.; wielką stodołę z częścią inwentarską rozdzielono, łącząc dwie części /18 i 19/ parterowym łącznikiem.

Wkładkę złożył: * Bożena Danielska 15.V.1997 r.
(imię, nazwisko i data)

Miejsce przechowywania negatywów Muzeum Rolnictwa w Szreniawie

KOMPOZYCJA

W pd. wsch. części zespołu, prostopadle do pierzei wsch., usytuowany jest budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. dom nr 13 /2/ i - równoległa doń stodoła /4/. Między budynkami powstało niewielkie podwórze gospodarcze, od wsch. osłonięte budynkiem mieszkalno -gospodarczym, ob. dom nr 11 /3/, pochodzącym z wcześniejszego okresu. Obecnie cały ten obszar, wraz ze spichrzem, ogrodzony jest siatką i płotem ze sztachet wydzielającym dwie posesje.

Na pn. od owczarni, ob. budynku inwentarskiego /11/, wzdłuż drogi dzielącej pn. pierzeje dziedzińca gospodarczego wzniesiono budynek mieszkalny, ob. dom nr 6 /12/ i stodołę /13/ - między budynkami powstało nowe podwórkó. Być może w tym czasie powstała również stodoła /10/ po drugiej stronie drogi, na zapleczu oficyny mieszk., ob. domu nr 7/8 /9/; znaczna przebudowa budynku uniemożliwia jednak jej datowanie.

Po parcelacji gruntów wzniesiono kilka jednorodzinnych, niewielkich budynków mieszkalnych, usytuowanych wokół starego założenia i pośrodku dziedzińca gospodarczego. Na zach. od pierzei zach. powstały trzy budynki: nr 2 /16/, nr 3 /15/, nr 5 /14/. Na wsch. od pierzei wsch. i budynek nr 10 /7/. Pośrodku dziedzińca - budynek nr 9 /20/, wraz z budynkiem inwentarskim połączonym ze stodołą /21/. Obszar folwarku podzielono, ograniczając poszczególne posesje odrębnymi ogrodzeniami. Podzielono również, wewnątrz a po 1945 r. - też zewnętrznie, większość budynków gospodarczych.

DROGI I ŚCIEŻKI

Drogi konturujące całe założenie wyznaczają jego lokalizację. Ponadto przestrzeń zamknięta ciągami budynków podzielona została siecią dróg wewnętrznych, wydzielających optycznie poszczególne wnętrza, prowadzących do poszczególnych zabudowań. Wydaje się iż pierwotny układ dróg nie uległ zmianie.

Główna droga dojazdowa do folwarku zaczyna się przy szosie z Bierutowa, w pd.zach. narożniku zespołu. Jako droga ziemna utwardzona W 20 -tych latach XX w. rozbudowano pd.wsch. i pn. zach. część folwarku. Prostopadle do osi pierzei wsch. wzniesiono dwa budynki: stodołę /4/ i budynek mieszkalno -, ogranicza teren dworski od zach., w jego pn.zach. narożniku rozwidła się. Nitka zach., o nawierzchni ziemnej, biegnie dalej na pn., konturując posesje domków jednorodzinnych, dalej skręca na wsch. i łączy się z drogą wewnętrzną wybiegającą z dziedzińca. Druga odnoga skręca na wsch. i przekształca się w wewnętrzną drogę folwarczną, o nawierzchni brukowej, oddzielając teren przylegający do dworu i pd. część pierzei wsch. wraz z podwórzem pd.wsch. od reszty założenia; jako droga ziemna opuszcza folwark w jego wsch. części, skręca na pd. i łączy się z szosą wiejską.

W pd. części zespołu wytyczone są również dwa krótkie wjazdy na poszczególne posesje, prowadzące od szosy.

Dziedziniec folwarczny obiega trzecia nitka głównej drogi folwarcznej. W części zach. i pn. - nawierzchnia brukowa, w części pn.wsch. - ziemna. Pn.zach. odnoga drogi wiedzie na podwórze posesji nr 5 /14/ - nawierzchnia ziemna. Pn. odgałęzienie rozdziela pn. pierzeje dziedzińca, mijając posesje 7 i 6, wiedzie w kierunku pół, po drodze łącząc się z drogą pn. - nawierzchnia brukowa i ziemna.

ARCHITEKTURA

Dwór, ob. dom nr 12 /1/ - skromny budynek o prostych formach. Bryła słabo rozczłonkowana o silnej dążności do regularności, symetrii i dośrodkowości kompozycji. Wzniesiony na rzucie prostokąta, wysokopodpiwniczony, parterowy, nakryty wysokim, dwuspadowym dachem kryjącym użytkowe poddasze i strych. Os. budynku zaakcentowana obszerna facjata nakryta osobnym daszkiem dwuspadowym. Wysoka partia cokołowa, przepruta oknami piwnic, wyodrębniona jest gzymsem. Elewacje skomponowane symetrycznie: fasada - siedmioosiowa / w tym 1 blenda okienna/, elewacja ogrodowa - pięcioosiowa, elewacje boczne - pięcioosiowe / część okien zastąpiona blendami powtarzającymi kształt okien/; w szczytach - po trzy okna, w zwieńczeniu - półokrągły, duży świetlik. Okna duże, w kształcie stojących prostokątów, ujęte są płaskimi, szerokimi opaskami, wyróżnionymi z lica ścian linearnym profilem i barwą. Dekoracyjnie potraktowana została Facjata. Jej ściana frontowa przepruta jest potrójnym oknem, ujętym wspólnym obramieniem i wyładowanym parapetem. Po bokach - owalne tonda z gipsowymi główkami; pośrodku wydzielonego gzymsem szczytu - tarcza herbowa.

1. Miejscowość WOJCIECHÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg opisu
-------------------------------------	--	--

Ściany murowane z cegły, obustronnie tynkowane; ściany facjatki i szczytów - konstrukcja ryglowa pod tynkiem. Podłogi drewniane, w piwnicach - wylewka cementowa. Schody zewnętrzne, wysokie - murowane, jednobiegowe, zwieńczone obszernym podestem/ Pierwotnie - prawdopodobnie ganek/. Wszystkie schody wewnętrzne- drewniane, jednobiegowe, policzkowe. Sklepienia piwnic - odcinkowe, na szynach stalowych.; w części mieszkalnej i ciągach komunikacyjnych - stropy drewniane, otynkowane. Okna skrzynkowe, dwudzielne, czteropodziałowe i dwupodziałowe z dwudzielnym nadświetleniem; okna ościeżnicowe polskie, dwudzielne, sześciopodziałowe, z dwudzielnym, czteropodziałowym nadświetleniem. Pojedyncze okna jednokształtne, ościeżnicowe. Drzwi zewnętrzne duże, prostokątne, dwuskrzydłowe, podwójne - skrzydła wewnętrzne i zewnętrzne zamontowane na szerokiej ościeżnicy osłaniającej węgą, płycinowo - ramowe; skrzydła zewnętrzne - prostokątne przeszklone na wysokości nadświetla drzwi wewnętrznych; drzwi wewnętrzne -, w górnej części przeszklone, z prostokątnym, szklonym nadświetlem, o dekoracyjnym układzie szprosów. Drzwi wewnętrzne do korytarza - prostokątne, dwuskrzydłowe, płycinowo - ramowe, w górnej połowie przeszklone witrażowo / witraże zamalowane na brązowo/, z dekoracyjnym, geometrycznym układem szprosów. Drzwi do pomieszczeń mieszkalnych - jednoskrzydłowe, płycinowo-ramowe. W piwnicach drzwi jednoskrzydłowe, deskowo-listwowo-zastrzałowe.

Budynki gospodarcze i oficyny mieszkalne

Utylitarny charakter zespołu sprzyjał funkcjonalnym, bardzo skromnym rozwiązaniom architektonicznym budynków gospodarczych oraz oficyn mieszkalnych.. Pozbawione jakichkolwiek dekoracji czy tylko dekoracyjnych podziałów architektonicznych, w większości rozwiązane podobnie. Wśród zabudowy folwarku, stosunkowo dość jednorodnej, występują drobne różnice związane z różnym czasem powstania budynków. Jednocześnie, w czasie przebudów wynikających ze zmiany funkcji czy kolejnych pożarów nękających folwark, większość wnętrz i rozwiązań kompozycyjnych fasad uległa unifikacji.

Widoczna jest nieznaczna różnica w zabudowie dwóch części dziedzina. Pierzeję pn. i wsch., łącznie ze spichrzem /5/ i oficyną mieszkalno - gospodarczą, ob. domem nr 11 /3/, zajmują budynki większe, wzniesione z pewną dbałością o kompozycję elewacji, ze staranniej zrealizowanymi elementami stolarki, zachowanymi mimo przebudów. Natomiast pierzeja zach. - to budynki niższe, zróżnicowane w wysokościach, prezentujące nieco inne rozwiązanie. Wynika to prawdopodobnie ze zróżnicowanego czasu ich powstania., na przestrzeni 2 poł. XIX w.

Budynki inwentarskie ze stodołami / 6,8,11,21,17,18/ i stodoła budynku mieszkalno -gospodarczego ob. domu nr 11 /3/ oraz mały budynek inwentarski /3a/ wzniesione są na rzutach wydłużonych prostokątów, wysokie, jednokondygnacyjne, nakryte wysokimi, dwuspadowymi dachami. W pierzei wsch. ściany podwyższone są o ściankę kolankową. Ściany murowane z cegły, pierwotnie otynkowane, obecnie w znacznej mierze pozbawione tynków. Na pozostałościach tynku czytelne są ślady poziomych podziałów pasowych elewacji.. Dachy kryte ceramiczną karpiówką podwójnie w koronkę, w części budynków zastąpioną lub uzupełnioną zakładówką. Pierwotne owczarnie i stodoły przekształcono w budynki ogólnie inwentarskie ze stodołami i spichrzami. Część wnętrz zajmują pomieszczenia inwentarskie wspólne dla bydła i trzody chlewnej, w pozostałej części - jednoprzestrzenne stodoły. Na elewacjach podział ten zaznacza się zróżnicowaniem otworów: w partiach stodoł są to wielkie, prostokątne wrota w pełnej wysokości ściany, w częściach inwentarskich : prostokątne drzwi flankowane parą niewielkich, prostokątnych okien. Charakterystyczną cechą wszystkich budynków jest osłonięcie ceglanego gzymsu okapowego drewnianymi listwami. Ponadto, w zwieńczeniach ścian części inwentarskich budynków wprowadzono okrągłe, ceramiczne otwory wentylacyjne.

Wkładkę założył: * Bożena Danielska 15.V.1997 r.
(imię, nazwisko i data)

Miejsce przechowywania negatywów Muzeum Rolnictwa w Szreniawie

We wnętrzach części inwentarskich cementowe wylewki przykrywają dawne posadzki z cegły. Stropy belkowe typu nagiego na parach podciągów podpartych dwoma rzędami słupów - budynki pierzei zach., w pierzei wsch. - trzy rzędy słupów stojących na cementowych cokołach dźwigają trzy masywne podciągi z dodatkowym wzmocnieniem. Okna małe, zbliżone do kwadratu, metalowe, wielopodziałowe, część z uchylnym nadświetleniem. Drzwi jednoskrzydłowe - deskowo-listwowo-zastrzałowe.

Więźby dachowe o konstrukcji mieszanej są modyfikacjami rozporowo-zastrzałowej z dwiema ścianami stolcowymi oraz kleszczami, przebiegającymi na wysokości jętek. W pierzei zach. większa rozpiętość dachu spowodowała wprowadzenie trzeciej ścinany stolcowej, sięgającej belki kalenicowej. Ponadto, w miejscu rozporu wprowadzono dodatkowe kleszcze.

Części inwentarskie, w większości są jednoprzestrzenne, jedynie w budynku na pierzei pn. /11/ wprowadzono poprzeczne ściany działowe w konstrukcji ryglowej, pod tynkiem. Stanowiska zwierząt usytuowane są przy ścianach poprzecznych, rozdzielone korytarzem gnojowym. Brak korytarzy paszowych.

W partiach stodoł więźba dachowa otwarta, ukształtowana jak w częściach inwentarskich budynków; tramy konstrukcji leżą na murłatach i dwóch /pierzeja zach./ lub trzech /pierzeja wsch./ rzędach słupów przebiegających w partii przyziemia. Sąsiedzi i boiska - o posadzce cementowej - wydzielone są rzędami słupów dźwigających więźbę. Wrota dwuskrzydłowe, prostokątne, deskowo-listwowo-zastrzałowe.

Wśród tych budynków najciekawszym jest *budynek inwentarski ze stodołą i spichrzem, - pd. część wielkiej owczarni / 6/*. Wysoki, otynkowany, nakryty wysokim dwuspadowym dachem krytym karpiówka, podwójnie w koronkę. Wnętrze podzielono na stajnię /zachowane wysokie żłoby/, ob. część inwentarską, pn. - rozwiązana jak w pozostałych budynkach; nad nią - użytkowe poddasze, przeznaczone do przechowywania paszy; środek zajmuje rozległa stodoła, ob. podzielona na garaż - część pn. i stodołę - część pd.; pd., dwukondygnacyjną część budynku zajmuje wysoka piwnica, dostępna od zewnątrz - przez drzwi w elewacji wsch. i spichlerz - dostępny po schodach umieszczonych przy pd. ścianie stodoły. W jednoprzestrzennym spichrzu - strop belkowy typu nagiego. Obszerna piwnica przesklepiona dwiema odcinkowymi kolebkami podpartymi ścianą przepartą okrągłolucznymi arkadami. Podziały wewnętrzne znalazły odzwierciedlenie na elewacjach, rozwiązanych skromnie, funkcjonalnie, w sposób typowy dla pozostałych budynków gospodarczych folwarku. W gładko otynkowanych elewacjach zachowały się jednak pierwotne, arkadowe wrota, zamknięte łukiem odcinkowym, deskowo-listwowo-zastrzałowe.

Spichlerz /5/, ob. nieużytkowany, częściowo zrujnowany: niewielki dwukondygnacyjny budynek na rzucie zbliżonym do kwadratu, nakryty dwuspadowym dachem krytym karpiówka, podwójnie w koronkę. Murowane z cegły, pierwotnie otynkowane ściany ujęte są ceglany gzymsem kordonowym. Niewielkie, kwadratowe okienka rozmieszczone symetrycznie w trzech osiach posiadały wąskie, wypracowane w tynku opaski. W obu kondygnacjach - kilka pomieszczeń nakrytych masywnym belkowym stropem typu nagiego na potężnym drewnianym podciągu. Posadzka nie zachowana. Więźba dachowa - mieszana, rozporowo - zastrzałowa, ze zdwojonymi rozporami i dwiema ścianami stolcowymi.

Oficina mieszkalna, ob. dom nr 4 /19/ pierwotnie mogła być budynkiem mieszkalno-gospodarczym. Parametry techniczne budynku odpowiadają zastosowanym w budynkach gospodarczych. Przelotowa sień flankowana jest czterema pomieszczeniami mieszkalnymi. Na strychu wygospodarowano niewielki pokój. Rozwiązane niesymetrycznie elewacje przeprute są niewielkimi, prostokątnymi oknami skrzynkowymi dwudzielnymi, cztero- i sześciopodziałowymi. Podłogi drewniane, stropy płaskie, z otynkowaną podsufitką.

W pd. części pierzei wsch. usytuowany jest *budynek mieszkalno - gospodarczy, ze stodołą /3/*. Stodoła, opisana przy opisie pozostałych budynków gospodarczych pierzei, wyróżnia się zastąpieniem ściany kolankowej nad wrotami konstrukcją drewnianą, szalowaną pionowymi deskami. Część mieszkalno - gospodarcza jest dwukondygnacyjna. W przyziemiu mieściła się wysoka piwnica, dostępna od zewnątrz, ob. garaż i nieużytkowane magazyny, na piętrze, prawdopodobnie -spichlerzyk / jak w środkowym budynku pierzei wsch. /6/, obecnie przekształcony w mieszkanie. Otynkowane, pierwotnie sześciosiowe elewacje wzdłużne przeprute są prostokątnymi oknami z wyładowanymi parapetami /w przyziemiu okna zbliżone do kwadratu/. Stolarka skrzynkowa, dwudzielna, z dwudzielnym nadświetleniem; w oknach przyziemia - brak stolarki, w części - współczesna. Zachowane dwuskrzydłowe, prostokątne drzwi opierane ramowo - listwowo.

1. Miejscowość WOJCIECHÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg opisu, spis materiału fotograficznego
-------------------------------------	--	--

Oficina mieszkalna, ob. dom nr 7/8 /9/ zajmująca wsch. część pierzei pn., - pierwotnie czworak z drzwiami wejściowymi do poszczególnych segmentów, usytuowanymi w elewacji tylnej; obecnie budynek mieszkalny dla trzech rodzin, z pomieszczeniami inwentarskimi w środkowej partii przyziemia; ponadto dwoje drzwi wejściowych przeniesiono z elewacji tylnej do fasady i wsch. elewacji szczytowej co , w niewielkim stopniu, zatarło pierwotny układ elewacji. Z pozostałej zabudowy folwarcznej budynek wyróżnia się próbą dekoracyjnego potraktowania elewacji, przez wprowadzenie prostokątnych blend na przemian z wysuniętymi fragmentami muru - w pełnej wysokości ściany. Pierwotnie symetrycznie rozmieszczone okna, w kształcie stojących prostokątów, poprzedzone są wysuniętymi parapetami. Wnętrze z poprzecznym układem pomieszczeń: po bokach sieni, przedłużonej niewielką kuchnią - pokoje mieszkalne. Część budynku podpiwniczona; w piwnicach stropy odcinkowe na szynach stalowych. Posadzki w sieni - lastriko i ceglane; podłogi z desek - w pomieszczeniach mieszkalnych. Schody do piwnicy - lastriko, na strych - drewniane, dwubiegowe łamane, policzkowe. Stropy płaskie, otynkowane. Część gospodarcza budynku rozwiązana analogicznie do wszystkich inwentarskich wnętrz folwarku.

Pochodzące z lat 20-tych XX w. budynki mieszkalne i mieszkalno-gospodarcze, /12, 13, 10, 2, 4/ nawiązują do starszej architektury. Jednokondygnacyjna oficyna, ob. dom nr 6 /12/ - całkowicie przebudowana, została powiększona. Podobnie stodoła /10/ - uszkodzona przez pożar spowodowany uderzeniem pioruna. Parterowa, wydłużona oficyna mieszkalno- gospodarcza, ob. dom nr 13 /2/ rozwiązana jest jak pozostałe budynki. Jedynym wyróżnikiem są tu niewielkie lukarny urozmaicające dach. Wśród tych budynków na uwagę zasługuje *stodoła /4/* ustawiona w poprzek pierzei wsch. Budynek założony na rzucie wydłużonego prostokąta, nakryty wysokim, dwuspadowym dachem. Ściany szczytowe murowane, fakturalnie otynkowane, ściany wzdłużne - w konstrukcji drewnianej, słupowo - zastrzałowej, osadzonej w murowanym cokole, zewnętrznie szalowane drewnem. Jednoprzjazdowe wnętrze optycznie podzielone konstrukcją nośną wieży dachowej: cztery słupy dźwigają tramy wieży rozporowo-zastrzałowej.

W kompleksie folwarcznym bardzo jednolity zespół tworzą *domy mieszkalne nr 2/16/, nr 3 /15/, nr 5 /14/, nr /20/, nr 10 /7/*. Są to wzniesione w 30-tych latach XX w., wg. jednego projektu, jednorodzinne, domy mieszkalne. Niewielkie, parterowe, na rzucie prostokąta zbliżonego do kwadratu, nakryte są stromymi, dwuspadowymi dachami. Wzniesione z cegły ściany, w szczytach - w konstrukcji ryglowej, z ceglanym, otynkowanym wypełnieniem, przeprute są niewielkimi, prostokątnymi oknami nieco zróżnicowanymi w rozmiarach. Na dwutraktowe wnętrze składa się wąska sień ze schodami na strych, w jednym trakcie z obszerną kuchnią i pokój lub dwa mniejsze - w trakcie drugim.

W pomieszczeniach mieszkalnych - podłogi drewniane, w sieni - ceglane. Schody na strych drewniane, jednobiegowe, policzkowe. Stropy płaskie, otynkowane. Więźba dachowa drewniana, o konstrukcji płatwiowo -kleszczowej z dwiema ścianami stolcowymi rozpartymi poprzeczka. Dachy kryte cementowa zakładówka. Okna skrzynkowe, dwudzielne i dwudzielne czteropodziałowe i sześciopodziałowe i wąskie, pojedyncze, jednoodzielnne okna ościeżnicowe. Główne drzwi wejściowe prostokątne, opierane listwami w układzie jodelkowym, z niewielkim romboidalnym , przeszklonym wizjerem.

Pozbawione dekoracji, podporządkowane względem funkcjonalnym, obecnie, w części przebudowane w zakresie wymiany tynków, podłóg i stolarki okiennej.

Wkładkę założył: Bożena Danielska 15.V.1997 r.
(imię, nazwisko i data)

Miejsce przechowywania negatywów Muzeum Rolnictwa w Szreniawie

INSTALACJE:

Wszystkie budynki wyposażone są w instalację elektryczną; budynki mieszkalne - w wodno-kanalizacyjną z lokalnymi zbiornikami na nieczystości i ogrzewanie centralne wykonane we własnym zakresie. Przy budynkach gospodarczych pierzei wsch. - niewielkie, zagłębione zbiorniki na gnojowicę.

MATERIAŁ FOTOGRAFICZNY

1. Widok na zach. część dziedzina gospodarczego, z podwórza przed dworem /1/ - od pd.wsch.
2. Widok na wsch. część dziedzina gospodarczego, z podwórza przed dworem /1/ - od pd.zach.
3. Dwór i otaczający go teren - widok od pn.wsch.
4. Teren dworski - widok od pn.zach.
5. Pn.zach. część dziedzina folwarcznego, w głębi pn. część pierzei zach.
6. Pierzeja zach. - widok od pd.wsch.
7. Pd. część pierzei zach. - owczarnia, ob. budynek inwentarski /17a/ i stodoła /17/ - widok od pd.wsch.
8. Pd. część pierzei zach. - widok od pd. zach.
9. Pn. część pierzei zach. - owczarnia, ob. budynek inwentarski ze stodołą /18/ i oficyna mieszkalna, ob. dom nr 4 /19/
10. Oficyna mieszkalna, ob. dom nr 4 /19/ - widok od pn.zach.
11. Zachodnia droga wewnętrzna na dziedzińcu gospodarczym; w głębi pierzeja pn. - owczarnia, ob. budynek inwentarski /11/ - widok od pd.
12. Owczarnia, ob. budynek inwentarski /11/ - widok od pn.wsch.
13. Owczarnia, ob. budynek inwentarski /11/ - widok od pn.zach.
14. Pn. wsch. część dziedzina gosp. - widok od pd.zach.
15. Oficyna mieszkalna, ob. dom nr 7/8 /9/ - widok od pd.zach.
16. Oficyna mieszkalna, ob. dom nr 7/8 /9/ - widok od pn.zach.
17. Rozbudowana stodoła /10/ na zapleczu wsch. części pierzei pn. - widok od pd.zach.
18. Brukowa droga prowadząca z dziedzina na pola - widok od pd.
19. Dom mieszkalny, ob. dom nr 6 /12/ - widok od pd.wsch.
20. Owczarnia, ob. budynek inwentarski ze stodołą /8/ -pn. część wielkiej owczarni na pierzei wsch. - widok od pd.zach.
21. Owczarnia, ob. budynek inwentarski ze stodołą /8/ -pn. część wielkiej owczarni na pierzei wsch. - widok od pd.wsch.
22. Wsch. część drogi wewnętrznej wokół dziedzina gosp., w głębi - pd. część wielkiej owczarni, ob. budynku inwentarskiego ze stodołą i spichrzem /6/ - widok od pn.zach.
23. Owczarnia, ob. budynek inwentarski ze stodołą i spichrzem /6/ - widok od pd.wsch.
24. Spichlerz /5/ - widok od pn.zach.
25. Spichlerz /5/ - widok od pd.wsch.
26. Budynek mieszkalno-gospodarczy ze stodołą, ob. dom nr 11 /3/ - widok od pn.zach.
27. Budynek mieszkalno - gospodarczy ze stodołą, ob. dom nr 11 /3/ z budynkiem inwentarskim /3a/ - widok od pd.wsch.
28. Dziedziniec folwarczny - widok od pd.wsch.
29. Śródkowa część dziedzina, w głębi budynek mieszkalny, ob. dom nr 9 /20/ - widok od pd.wsch.
30. Budynek inwentarski ze stodołą /21/ - pośrodku dziedzina gospodarczego - widok od pn.wsch.

1. Miejscowość

WOJCIECHÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

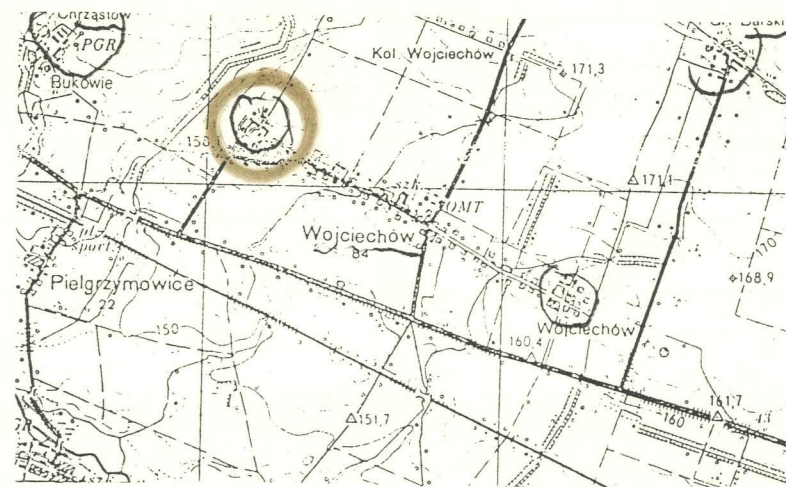
ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

**spis materiału fotograficznego, plan orientacyjny,
mapa niemiecka z 1886r., materiał fotograficzny**

31. Zabudowa pd.wsch. podwórza - widok od strony dworu, od zach.
32. Budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. dom mieszk. - gosp. nr13 /2/
- widok od pn.wsch.
33. Budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. dom mieszk. - gosp. nr13 /2/
- widok od pd.zach.
34. Stodoła /4/ na podwórzu pd.wsch. - widok od pd.zach.
35. Posesje domków jednorodzinnych na zapleczu zach. pierzei dziedzińca
folwarcznego - widok od pd.zach.
36. Dom nr 5 /14/ - widok od pn.zach.
37. Dom nr 5 /14/ - widok od pd.wsch.
38. Posesja nr 10 - na zapleczu pierzei wsch. - widok od pd.wsch.
39. Dom nr 10 /7/ - widok od pn.zach.
40. Droga wjazdowa na dziedziniec z pd.wsch. - widok od wsch.
41. Droga wjazdowa na podwórze pd.wsch. - widok od pd.
42. Droga wjazdowa na term dworski - widok od pn.
43. Główna droga wewnętrzna, fragment między terenem dworskim
i dziedzińcem gospodarczym - widok od zach.
44. Dziedziniec folwarczny - widok od pn.wsch.
45. Pn.wsch. część założenia - zaplecze pierzei wsch. - widok od pd.wsch.

PLAN ORIENTACYJNY

MAPA NIEMIECKA Z 1886 R.

Wkładkę założył: Bożena Danielska 15.V.1997 r.
(imię, nazwisko i data)

Miejsce przechowywania negatywów Muzeum Rolnictwa w Szreniawie

1

2

3

4

1. Miejscowość

WOJCIECHÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

materiał fotograficzny

5

6

7

8

9

10

11

12

1. Miejscowość

WOJCIECHÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

materiał fotograficzny

13

14

15

16

17

18

19

20

1. Miejscowość

WOJCIECHÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

materiał fotograficzny

21

22

23

24

25

26

27

28

1. Miejscowość

WOJCIECHÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

material fotograficzny

29

30

31

32

33

34

35

36

1. Miejscowość

WOJCIECHÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY Z DWOREM

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

materiał fotograficzny

37

38

39

40

41

42

43

44

45